

סגור קצנות

בין בדיוון לאוטוביוגרפיה, בין תעtoo לנטיב ובין שונות לקבלה, "יולנדה" של משה סקאל מצליח להיות רומן אינטימי, הנוגע גם בمزירות ובהומוסקסואליות

"זה בעיקר ממש מהוות. לאו דוקא היה הרמן רב מכח, אלא העובה שהוא מצה' ליה להגיע לקהיל קוראים הרבה. מרגעו אותו ליעת שהנושאים שהספר עסוק בהם - הagiיה, החיים בקהיר והמעבר לארץ, הומוסקסואליות, הכתיבה של הדור השלישי על המשפה ועל היקל-טופה בארץ - מקבלים חשיפה ומצלמה חים לצעת גם באנשים שככובים ורוחקים מהם. בהקשר המזרחי, לדוגמה, אני מדר' בר על אנשים שהגיעו לכך מודיניות עבר ולא קופחו מבחן סוציאל-אקדמי מית', אבל התבקשו לותר על הספר שלהם, וזה מוביל כבר מאה הספר שלחם לא היה חלק מהנרטיב של המקום הזה. היה לי חבר בתיכון ששבו היה אדריכל אוסטרוי, והוא אמר לי יומ' פחות כמו המשפה שלך לא עשו כלום. וכששמעתית את זה, אפילו לא התקומתני, לגמרי הפנמי את התפיסה הזאת. בך שהוא שאני עשה ב'יולנדה' זה לספר את הספר של האנשים האלה ולהביאו אותו לידי מימוש".

ולבסוף, ספר לנו קצת על עבר החשי-קה המיווה.

"ההשקה תיערך בגלריה החקלאית בר' חוב הירקון - לא רחוק מדיירתה הتل אביבית של יולנדה - על הגג, מול הימים. כל הדברים אמורים, אבעד מירן, דרור משעני עורך הספר, אבל קלינברג ודורי מנור - מקרים את הווות הכהולה שעליה אני מדבר ב'יולנדה'. הם כולם ישראלים מלידה, אבל חרד עם זאת עוסקים - כל אחד בדרכו - בתוכבות אחרות ובמקומות אחרים, במציאות שונה בחהל ובסנון: מתרגם מים, סופרים, היסטוריונים, משוררים. רונית קינן הנפלה, שתשתתפת אף היא בעבר, חוותה שוב ושוב בשירים שלה לדור הראשון של המדינה. היא מת' רפקט על הדור הזה, אבל גם מנסה להבין מה השתחבש כאן. רונה ואני שומם מגיע לבקר את יולנדה הוא ברוחה על הכל אמרת והכל דיברנו מה הרבה ממנה. הכל אמרת והכל תות שלבנו. יש שהוא שמייחר אנשים שקשורים לסכנות שלהם. כמעט אף שר לומר להם מזוהם היא זה. לאחר ההשקה תתקיים מסיבה מהציג-צרא-פתחית, שבה יתклט מוחמד ג'באלי, פעל הכרתי יפוא ודייג', שמעביר לאחרונה סדרת הרצאות בלבונטין 7 העוסקת במוזיקת מהאה בעולם הע' רב'. אני חושב שדרך המזוהה שלו תנשב בעבר גם רוח המהפהכה, שמאור לרלוונטיות למינו".

ערוב השקה לרמן "יולנדה"
מתמשה סקאל, שבעת' 18.6.
00:19. החלטיבירקון שביעים.
כינסה החופשית.

משה סקאל
צילום: אדרון ירושאל

ראיין הרבעי של משה סקאל, "יולנדה" (הוצאת כתר), שהובע תי' ערך לכבודו השקה הגדית שתלווה במסיבת מצחית-צראפית. נדמה של ניסיון לעשות לו רודקציה להגדירה ממצאה רק יפגע בו, והאמת - רודקציה זה להלשים. הרמן היפפה של סקאל (קשה שלא לחשב בזמן קרייאתו גם על זה עם הפנים אלינו) המופת של רונית מטלון) מצליח לגעת בשלל נושאים -agiיה, מזרחיות, מצרים, ישראל, קשר בין דורי, הומוסקסואליות - מבל שנוסה אחד יבעל את משנהו ומבל שמתה-על "תשתי לט" על הספרו. "יולנדה" מספר את סיפורה של יולנדה, שנולדה בקהיר של שנות ה-20, עיר שהיתה או קוס' מופוליטית, עם הרבה עמים שחיו בה, ובגם גם קהילה יהודית ענפה", מספר סקאל, "יולנדה מגיעה לתל אביב קצר לפני קום המדינה ממניעים ציוניים. הספר מתמקד בה ובנכדרה ממנה, בין השנים נרכמת מערכת יחסים מאור קרובה ואינטימית, שבמה-לכה חושפת יולנדה בפני נסדה כל מיני ספרדים וודויים שאינם נשחפים בדרך כלל במערכתיחסים רגילה של סבתאי-נכיה. יולנדה מקבלת אותו וmai עורדת אותו להיות מי שהוא - גם בספר וגם בחומוסקסואלי".

יש הרבה שינויים בספר: שנות של מקום, שנות של שפה, שנות של מיניות, שנות של דורות. בשידיברנו טענת שמתוך השינויים של יולנדה ומומו נוצרת גם הקבבה ההגדולה בינהם. הקשר ביןיהם אード קרוב. הבית של יולנדה הוא מרכז הכוח של חייו של מומו, גם אם הוא משוטט בעולם. זה קשר בגוף ובנפש, יולנדה מגלה לו סודות שלא גילתה אף אחת. דוקא בغالל השונות של יולנדה בתוך הספר ביבת שהיא היא - היא אשה, היא מהגרת, היא ממשיכה לדבר ולקרוא בצרפתית - אפשר להגיד שהיא כמעט מוגדרת, היא מושפעת מדברים שלויים, אבל זה נכון ש'יולנדה' יכולת שפה כחשה אחת הגדירה אותה, את המבירה לא רמן שמרתון בצרפת ובו כל היגיור? "עסקתי כבר בהומוסקסואליות בר' מננים הקודמים שלי, אבל זה נכון ש'יולנדה' יכול יותר קרוב. זה כבר יכול לא רמן שמרתון בצרפת ובו כל היגיור? לא להתבישי بما שהוא, וכך הוא משמש מעין אם רוחנית שלן. הוא גם שן של 'יאי אני'. עם זאת, הוא גם את ההשפעה העצומה - והמתועת את הספרות, אלא לא חשוב מהו - אוטוביוגרפיה. זה רמן שmailtoל בין שני הקצוות של אוטוביוגרפיה - של הספרות, כמו ברמן והוא סי' הקשר בין יולנדה ובין מומו הוא סי' פור חניה של הומו וסופר תל אביבי. יכול להיות שהיא הרגישה שבגלל וברור. הסגנון שבו כתבי נועד לת' לא אוטוביוגרפיה. וזה רמן שmailtoל המינויים שלו גם הוא זו כמותו, וזה רק עד כמה הוא קרוב לאמת ועד כמה הידק את החיבור בינהם. בכל פעם